

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Varga István ügyvéd által képviselt I.r., II.r., III.r. felpereseknek a dr. Gamauf András ügyvéd által képviselt alperes ellen közalkalmazotti jogviszony megszüntetése jogellenességének megállapítása iránt a Székesfehérvári Munkaügyi Bíróságnál 3.M.605/2006. szám alatt megindított és másodfokon a Fejér Megyei Bíróság Mf.22.739/2009/3. számú részítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

r é s z í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Fejér Megyei Bíróság Mf.22.739/2009/3. számú részítéletét hatályában fenntartja. Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a II.r. felperesnek - tizenöt napon belül - 10.000 (tízezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárás illetéke az államot terheli.

I n d o k o l á s :

A II.r. felperes a keresetében a munkáltatói felmentés jogellenességének megállapítását, és az ehhez fűződő jogkövetkezmények alkalmazását kérte eredeti munkakörbe történő visszahelyezése mellőzésével. A Székesfehérvári Munkaügyi Bíróság 3.M.605/2006/11. számú részítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a II.r. felperesnek 2.073.855 forintot, valamint 168.000 forint perköltséget, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

A munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint a II.r. felperes 1967. októberétől állt az alperes alkalmazásában tanárként. Az 1991. és 2001. közötti két ciklusban az iskola igazgatói tisztségét töltötte be, 2002. július 10-étől öregségi nyugellátásban részesül. 2005. augusztusában az iskola közalkalmazotti tanácsának tagjai és elnöke lemondtak a tisztségükről, így 2005. augusztus 31-én új választásra került sor. Ekkor a II.r. felperest taggá választották, utóbb az elnöki feladatok ellátására kapott felhatalmazást. Az új elnök személyét az intézmény vezetése és munkavállalói tanácsületi értekezleten ismerhették meg. A II.r. felperes közalkalmazotti tanácsi elnöki megbízását személyi anyagában külön nem dokumentálták, az iskola igazgatója ezen tényt a számítógépes nyilvántartásában rögzítette. 2006. július 1-jétől a fenntartó önkormányzat képviselő-testülete a korábban az iskolában jogviszonyban nem álló G.SZ.I.-t bízta meg az intézmény vezetésével. Ezt követően a munkáltatói jogkör gyakorlója 2006. augusztus 24-én a II.r. felperes közalkalmazotti jogviszonyát felmentéssel megszüntette azon indokkal, hogy nyugdíjasnak minősül. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a közalkalmazotti tanács elnökének munkáltató általi felmentésére jogszerűen csak akkor kerülhet sor, ha a jogkörgyakorló rendelkezik a közalkalmazotti tanács intézkedéshez adott előzetes egyetértésével.

A II.r. felperes munkajogi védelmét nem érinti az a körülmény, hogy a tevékenységét az intézményben 2002. július 10-e után öregségi nyugdíjasként folytatta. Nem mellőzhető az egyetértési jog megkérése a nyugdíjjogosultságot szerzett közalkalmazotti tanács tag esetében sem. A munkaügyi bíróság kifejtette, hogy a választás lebonyolítását és annak eredményét megfelelően dokumentálni kell. A perbeli tanúvallomások alapján tényként volt megállapítható, hogy az írásbeli bizonyítékok hiányában is az eljárást lefolytatták, a felperest megválasztották a közalkalmazotti tanács elnökének, erről a munkahelyi kollektíva a tantestületi értekezleten értesült. Az iskola vezetése részéről a 2005-2006. tanév során kétség sem merült fel azzal kapcsolatban, hogy a II.r. felperes ezen tisztséget ellátja. Az iskola korábbi vezetésének tehát hivatalos tudomása volt a felperes választott tisztségviselői tevékenységéről, munkajogi védelméről. A személyi dokumentáció vezetésének hiányosságai, illetve az, hogy a korábbi, és az új igazgató között az átadás-átvétel nem volt megfelelő, a munkáltató érdekkörében felmerülő mulasztás. Az alperes fellebbezése folytán eljáró Fejér Megyei Bíróság Mf.20.601/2008/3. számú részítéletével az elsőfokú bíróság részítéletének fellebbezett részét helybenhagyta. Kötelezte az alperest 25.000 forint másodfokú perköltség viselésére. A másodfokú bíróság álláspontja szerint az Mt. 28. §-a szerinti védettség figyelmen kívül hagyása a felmentést objektíve teszi törvénysértővé, és közömbös, hogy az ehhez vezető információs zavar keletkezését mi, vagy ki okozta. A Legfelsőbb Bíróság Mfv.I.10.905/2008/11. számú végzésével a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte, és a másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította, kimondva, hogy a felek felülvizsgálati eljárási költséget 10.000 forintban állapítja meg. A Legfelsőbb Bíróság kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság részletesen vizsgálta az alperes által felhozott kimentési okokat, illetve értékelte a II.r. felperes magatartását az együttműködési kötelezettség körében. A másodfokú bíróság ebben a körben a fellebbezésben foglaltakat nem értékelte, ennek elmulasztása pedig olyan lényeges eljárásjogi szabálysértés, amely az eljárás megismétlését teszi szükségessé a Pp. 221. § (1) bekezdése szerint. A megismételt eljárást követően a Fejér Megyei Bíróság Mf.22.739/2009/3. számú részítéletével az elsőfokú részítélet fellebbezett részét helybenhagyta, és az alperest 47.000 forint másodfokú és felülvizsgálati perköltség viselésére kötelezte. A másodfokú bíróság álláspontja szerint az alperes a megismételt eljárásban sem tudta bizonyítani, hogy a II.r. felperes közalkalmazotti tanácsi tisztségéről és ebből fakadó védett helyzetéről nem volt, illetve kellő gondosság mellett nem lehetett volna tudomása. A felperes terhére az együttműködési kötelezettség tekintetében nem állapított meg vétkes mulasztást. A felperesnek nem volt kétsége afelől, hogy a kérdéses tisztség fennállása az iskolában köztudomású. Jóhiszeműen bízhatott abban is, hogy a „kívülről jött” új igazgató megfelelően tájékozódni fog a lényeges

személyzeti kérdésekről. A megismételt fellebbezési tárgyaláson az alperes igazgatója elismerte, hogy 12 éves igazgatói gyakorlata folytán pontosan tudta ugyan, hogy van közalkalmazotti tanács, de annak tényleges összetételéről nem is próbált meggyőződni. Senkit sem avatott be a személyi állomány, a tantervi beosztás átalakítására, a létszámcsökkentésre vonatkozó terveibe, nem egyeztetett arról sem, hogy kit, mikor akar elküldeni, pedig ezek a kérdések a közalkalmazotti tanács konzultációs hatáskörébe tartozó ügyek lettek volna. Az együttműködési kötelezettség hiánya tehát nem a felperes, hanem az alperes oldalán jelentkezett, méghozzá jelentős súllyal. Ehhez képest a perbeli felmentés az Mt. 28. §-ában írt szabály figyelmen kívül hagyása miatt akkor is jogellenesnek tekintendő, ha a védelmi helyzet fennállása és az abból fakadó relatív felmondási tilalom valóban szubjektív kategória volna. Az alperes felülvizsgálati kérelme az eljáró bíróságok ítéleteinek hatályon kívül helyezésére, és a keresetet elutasító döntés meghozatalára irányult. Másodlagosan az első-, és másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte a II.r. felperes perköltség fizetésre kötelezése mellett. A felülvizsgálati érvelés szerint az elsőfokon eljáró bírónak és a másodfokú ítéletet meghozó tanács elnökének elfogultsága megállapítható, mivel a felperes jogi képviselője, V.I. ügyvéd a Székesfehérvári Munkaügyi Bíróság elnöke volt hosszú időn keresztül, és mindkét bíró közvetlen munkatársa volt. Az alperes érvelése szerint a megtámadott ítéletből nem tűnik ki, hogy a felperest védettsége elhallgatásakor mikor érte „sokkhatás”, az első beszélgetéskor, vagy a dokumentum átadáskor. Két héten át nem tarthatott az az állapot, ami egyébként nem is volt indokolt, hiszen a felperes 2002. július 1-jétől nyugdíjas volt, ellátatlanná a felmentéssel nem vált.

Az alperesnek az ítélet indokolásában foglaltakkal ellentétben nem kellett reálistan számolnia azzal, hogy a közalkalmazotti tanács összetételében változás történhetett. 2004. évben öt évre történt a közalkalmazotti tanács megválasztása, ennek a felperes nem volt a tisztségviselője. E választás jegyzőkönyvét az igazgatónő az iskola irattárában megtalálta. A 2005. évi választásról nem is készült jegyzőkönyv. Sem az elsőfokú-, sem a másodfokú bíróság nem vizsgálta megfelelően, hogy a felperest egyáltalán megillette-e a munkajogi védelem, mivel a közalkalmazotti tanács elnökeként ilyen jellegű tevékenységet nem végzett. A felperes a munkáltatói jogkörgyakorló igazgatónőt vagy azért nem tájékoztatta a munkajogi védelemről, mert maga is úgy gondolta, hogy az őt nem illeti meg, vagy tudatosan elhallgatta ezt a körülményt a nagy összegű sérelmi díj reményében. A II.r. felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős részítélet „helybenhagyására” irányult. Álláspontja szerint a felperes jogi képviselője jogviszonya és a bírói tevékenysége 1989. év végével megszűnt, az elfogultság feltételezése az idő függvényében is csak rosszindulaton alapulhat, mint az is, hogy a felperes szándékosan mulasztotta el az iskola igazgatóját

tájékoztatni az őt megillető védelemről.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

Az eljáró bíróságok a Kjt. 19. §-a, valamint az Mt. 28. §-a és 62. §-a alapján helytállóan jutottak arra a következtetésre, hogy a felperes mint a közalkalmazotti tanács elnöke felmentésére jogszerűen csak a közalkalmazotti tanácsnak az intézkedéshez adott előzetes egyetértésével kerülhetett volna sor. A munkáltatói jogkör gyakorlója ezzel nem rendelkezett, ezért a felmentés jogellenes volt. A másodfokú bíróság helytállóan fejtette ki, hogy a munkáltató kellő gondosság tanúsítása mellett tisztában lehetett a felperest megillető védelemmel. Az igazgató az átadás-átvétel során - saját előadása szerint - nem tájékozódott a közalkalmazotti tanács létéről, tagjairól, illetve annak működéséről. Alaptalan azon hivatkozás, hogy nem kellett reálisan számolnia azzal, miszerint a közalkalmazotti tanács összetételében változás történhetett. Körültekintő eljárása mellett mindenképpen tisztáznia kellett volna, hogy a közalkalmazotti tanácsnak kik a tagjai, azokban változás nem következett-e be, illetve ha igen, akkor milyen módon. A jogerős ítélet ugyancsak helytállóan fejtette ki, hogy a felperes magatartása nem volt rosszhiszemű, amikor a munkáltató figyelmét annak intézkedésekor külön nem hívta fel az őt megillető védelemre (Mt. 3. §). A felperes tevékenységét mint a közalkalmazotti tanács elnöke ellátta. Évi több alkalommal vezetői értekezleten vett részt, a munkájával összefüggésben öt óra kedvezményben részesült, így joggal feltételezte, hogy a munkáltatói jogkör gyakorlója tudomást szerzett az általa betöltött tisztségről. Az alperes a felülvizsgálati kérelmében alaptalanul sérelmezte az eljáró bíróságok elfogultságát. A Pp. 13-21. §-áig részletesen felsorolja a bírák kizárásának okait, ezek közé sorolható indokot az alperes nem valószínűsített. Az a körülmény, hogy a jogi képviselő több évvel korábban bíróként tevékenykedett, önmagában nem alapozza meg a bíróság elfogultságát. A kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős részítéletet hatályában fenntartotta a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján. Az alperes perköltség fizetési kötelezettsége a Pp. 78. §-ának (1) bekezdésén alapul, míg az Itv. 5. §-a szerint az eljárási illeték az államot terheli.

Budapest, 2011. december 14.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Hajdu Edit s.k. bíró
A kiadmány hitelül. Nné tisztviselő